

Ұлы Дала дарыны -
Сәбит Дзентаев

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ПАВЛОДАР ОБЛЫСЫ, АҚСУ АУДАНЫНЫҢ ӘКІМДІГІ

Ұлы Дала дарыны – Сәбит Дөнентаев

Павлодар, 2020

ӘОЖ 821.512.122.0
КБЖ 83.3
М 66

Жауапты редактор және құрастырушылары:

Сая Молдайып – Павлодар облыстық «Сарыарқа самалы» газетінің жауапты хатшысы, Журналистер одағының мүшесі.

Зейнулина А.Ф. – ф.ғ.к., профессор. С. Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университеті, «Қазақ тілі және журналистика» кафедрасының меңгерушісі.

М 66 **Ұлы Дала дарыны – Сәбит Дөнентаев.** – Павлодар: ЭКО, 2020. – 208 б.
ISBN 978-601-284-370-5

«Ұлы Дала дарыны – Сәбит Дөнентаев» атты жинақ жерлесіміз белгілі ақын, публицист, аудармашы, журналист Сәбит Дөнентаевтың өмірі мен шығармашылығына арналған.

Ақын қалам тербеген өткен ғасырлардағы әлеуметтік ахуал, отансүйгіштік, қазақтың ұлттық руханияты, өлеңдері, сондай-ақ қаламгерлердің зерттеулері, естеліктер мен көтерілген мәселелер жинақтың негізгі арқауы болды.

Кітап ғылыми қызметкерлерге, докторанттар мен магистранттарға, студенттер мен мектеп оқушыларына, сондай-ақ тарихи және әдеби даму барысында ұрпақтан ұрпаққа жеткен мұраларда көрсетілетін сол заманның тұрмысы, танымы, эстетикасы мен этнографиясы ерекшеліктерінен мағлұмат алғысы келетін көпшілік қауымға арналады.

ӘОЖ 821.512.122.0
КБЖ 83.3

ISBN 978-601-284-370-5

© Молдайып С., Зейнулина А.Ф., 2020

МАЗМҰНЫ

Алғы сөз	3
Б.Ж. Ибраев, Ақсу қаласының әкімі	
Айбынды өлең иесі	4
М.Қ Омарғалиев, Ақсу қалалық мәслихатының хатшысы	
Көркем ой зергері.....	5
Беташар С. Дөнентаев Сарыарқа анамызға	7
I БӨЛІМ. ТАЛҒАМ МЕН ТАРАЗЫ	
М. Әуезов Сәбит Дөнентайұлының ақындығы	8
С. Қирабаев Сәбит Дөнентаев ізденіс жолында	13
М. Сәрсекеев Сәбит Дөнентаевтың совет дәуірінде жазған өлеңдері	26
А. Нұрқатов Сәбит Дөнентаев	29
Ә. Дербісәлин Сәбит Дөнентаев шығармаларының бір томдығы	34
Х. Сүйіншәлиев Дарқан дарын иесі	37
С. Жұмағұл Ақын Сәбит Дөнентайұлының бүркеншік есімдері	41
С. Жұмағұл Сәбит Дөнентайұлы және алаш ұранды әдебиет	49
Ш. Сариев Сәбит Дөнентаевтың лирикалары	53
А. Хибадуллина Сәбит Дөнентаевтың журналистік қызметі	58
С. Сүтжанов Дәуіріне үн қосқан.....	63
А. Тұрышев Сәбит Дөнентаевтың өмірі мен шығармашылығы.....	67
А. Зейнулина Сәбит Дөнентаев шығармашылығының көркемдік табиғаты	74
С. Елікбаев Қазақ әдебиетінің ірі өкілі	84
С. Баязитов Сәбит Дөнентаев	91
А.Ибраева Сәбит Дөнентаев шығармашылығындағы этно-фольклорлық сарын.....	96
Ғ. Сапаров Сәбит Дөнентаев басында	99
Д. Аяшинов Новые сведения о Сабите Донентаеве	100
II БӨЛІМ. ОЙ КӨКЖИЕГІ	
Дәуіріне үн қосқан.....	101
Сая Молдайып Жатқа жадағай, жақынға одағай ма едік? немесе ақын рухы аяқастында қалды	108
Сая Молдайып Жаңғырық. Көркем сөз иесі көлеңкеде қалмасын!	114
Сая Молдайып Бәрекелді! Қалпына келтірілді	118
Қ. Есімханов Күннің көзін жаба алмайсың	119
Сая Молдайып Олар қай жылы туған?.....	120
Сая Молдайып Тың деректер табылды	122
Сая Молдайып Сәбит Дөнентаевтың туғанына – 125 жыл	123
Сая Молдайып Дархан даланың дарыны	125
Қ. Шаяхметов Өмірін өлеңменен өрнектеген	128
С. Маусумбаев Сәбит Дөнентаев – үздік ақын.....	131
К. Бәкіжан Ақсудың асыл айбозы Сәбит Дөнентаевқа арнау	133
К. Бәкіжан Іздейді жылдар	134
III БӨЛІМ. БӘРІ ЕСІМДЕ ...	
С.С. Дөнентаева Әкемнің абзал бейнесі	135
Д. Әбілев Ұстаз	137
Ғ. Әміров Сәбит Дөнентаев өмірінен есте қалғандар	147
С. Машақов Ақын Сәбит Дөнентаев.....	150
К. Шакарқызы Әкем Сәбиттің көзін көрген еді.....	159
IV БӨЛІМ. СӘБИТ ДӨНЕНТАЕВ. «ҰРПАҒЫМА АЙТАРЫМ»	
Жан мен тән	160

Қайтып қарғыс алмайсың	161
Сыр	162
Көк төбетке	163
Дал болу	164
Бір көлдегі үш балық	165
Досыма жазғаным	167
Бит пен бүрге	168
Шілде	169
Жәмила қыз	169
Сұңқар мен қарғалар	170
Боз торғай	171
У жеген қасқырға	173
Тотыға	174
Өгей ұл	175
Өлімге	176
Кәрі батырға	177
Қайран атам	178
Жарық ағаш	179
«Тілші» газетіне	180
Қазақ тіліне	181
Жазғытұры жар басында (Семейде)	182
Темірге	183
Жалдама сандуғаш	184
Шошқа мен саудагер	185
Драмашыға	186
Күздің сыры	186
Қаржаубайдың ашуы	187
Нағиманың өкпесі	188
Ерікті Айша	189
Бақсы	191
Май айында болған ақ боран	192
Сакко мен Ванцетти.....	193
Той	194
Жанақ пен Рүстем (ақсақал аузынан)	195
Жөнімен өкпелеу керек	198
Қазақ әйелдері туралы	199
Тұңғыш құрбан	203
«Алаштың» алғашқы құрбанына	206

Ұлы Дала дарыны – Сәбит Дөнентаев

Жауапты редактор және құрастырушылары: Сая Молдайып, Айман Зейнулина

08.09.2020 ж. басуға қол қойылды. Көлемі 72х52/8. Офсеттік басылым. Times New Roman.

Шартты баспа табағы 26. Таралымы 200 дана. Тапсырыс № 12898.

«ЭКО» ҒӨФ ЖШС-те басылған. Қазақстан Республикасы, 140000, Павлодар қ.,

29 Ноябрь к., 2, Тел.: 8 (7182) 61-82-13, 61-82-18